

Cortinarijtijd juist in deze maand valt, hadden wij bij een oogst aan die groep nu juist onze uitgeruste krachten eens kunnen beproeven!

Zooals ge dus ziet een zuinig jaar, doch nog geen treurjaar was 1921, al bleef het aantal zendingen naar hier, ook beperkt tot de helft van andere jaren (212 zendingen van 76 verschillende personen), we hebben veel Z.Z.'s en 22 nieuwe soorten kunnen boeken.

Wel een treurjaar is het voor de Mycologen om een andere reden en wel, omdat op den 1sten Maart, in den leeftijd van 70 jaar is overleden, onze Grootmeester Pfarrer Adalbert Ricken. Vele Nederlanders bezitten reeds zijn: *Vademecum für Pilzfreunde*, en vooral zijn „Blätterpilze”, een werk zooals er geen tweede bestaat. Onderhanden had hij nog meerdere werken, waarvan dat over de Polyporeën zoo goed als voltooid is en nog wel tot ons zal komen.

Velen in Nederland hebben zich den Paddenstoelenkalender, door Mevrouw de Visser te Bloemendaal uitgegeven, aangeschaft, die dit nog niet deden, wordt medegedeeld, dat er nog een beperkt aantal bij den drukker, de firma Mulder te Leiden, te verkrijgen is.

Tot slot wensch ik den Mycologen onder u, nog op iets te wijzen. In Augustus van dit jaar vertoefde op 't Herbarium een Amerikaansche Prof. die kwam werken in de collectie Persoon voor zijn *Clavaria* Monografie. Hij vroeg mij hem een boekwinkel te wijzen waar hij zich Mycologische werken kon aanschaffen. Ik raadde hem de „Templum Salomonis” van de firma Burgersdijk aan. Hij viel daar met zijn neus in de boter, want juist was daar gearriveerd een prachtcollectie van de allereeldzaamste en niet meer te krijgen Mycol. werken afkomstig van den overleden Belgischen Prof. C. v. Bambeke te Gent. Had ik het maar geweten! Nu sleepte ZEd. al die prachtwerken voor een schijntje mee naar Amerika, terwijl ik verscheidene Nederlandsche Mycologen wist, die naar die boeken uitkeken. Enfin, het was gebeurd en de Amerikaan lachte in zijn vuistje; doch er is nog iets en wel iets zeer moois overgebleven, waar hij ook een bod van / 1500 op deed, doch dat de firma B. liever in veiling wil brengen. Het is een paddenstoelenherbarium, systematisch gerangschikt, doch niet bestaande uit moeilijk te conserveren er onoogelijk uitziende gedroogde paddenstoelen, maar uit mooie, kleurige platen uit alle mogelijke oorspronkelijke werken, niet of heel moeilijk meer te krijgen, ook copieën van die platen door v. Bambeke zelf en van andere Belgen. Alles buitengewoon keurig in orde en voor mycologen die er eens echt in willen komen, *je werk!* Is er niet iemand, die dit werk voor Nederland wil behouden en op die veiling aanwezig wil zijn?

Leiden, Rijks. Herb. Dec. 1921.

CATH. COOL.

UIT DRENTE.

VAN STEENEN, PLANTEN, DIEREN EN MENSCHEN.

IN Zuid-Oost Drente ligt het dorpje Sleen. Elke vacantie, die ik er doorbreng, verwondert het me weer, dat er geen tallooze vreemdelingen komen om te genieten van het Drentsche schoon; verwondert het me, spijt het me, om de weinige bekendheid van de mooie oude Landschap, verheugt het me, omdat juist daardoor hier de omgeving vrij gebleven is van de vele bordjes met: Verboden Toegang. Art. 461, die haast overal elders den wandelaar terugwijzen.

Het dorp zelf, waarover ik nu schrijf, is rijk aan schilderachtige plekjes: zware kruinen overschaduwen den brink, bemoste rieten daken schuilen weg onder oude eiken, 'n kolosale monumentale toren verheft zich boven 't geboomte als een baken op het onmetelijke Zuiderveld, dat langzaam wegkrimpt voor spade en ploeg.

Ongeveer een uur ten N. van 't dorp, ligt een groote zandverstuiving; zilverwitte heuvels,

aan den oostkant meest begroeid met helm, dennenboschjes, dicht ineengewarrelt, afwisselend met hei, die opschiet tot de heupen, en overal donkere jeneverstruiken. Hier sprongen de wilde konijnen, kwamen soms reeën, broedde de geitenmelker, hier leerden we als jongens de natuur mooi vinden en liefhebben, en verzamelden we onze eerste fossielen.

Hélaas, dit plekje ongerepte natuur is van de „zegeningen des modernen tijds” niet vrij gebleven. Een straatweg werd er door getrokken, vanaf voor 2 jaren wordt het terrein links van den weg 's Zomers voor 't publiek gesloten en afgestaan aan een Studenten-vereening, die er barakken bouwde, tenten zetten, een sportterrein aanlegde, en . . . hunebedden maakte; het gedeelte rechts werd verleden jaar bekapt en gevlaakt, want: „'t Was er ja een wildernis; boomen behooren op rijtjes”.

Een uurtje ten W. der plaats is een oud landgoed gelegen. Het „Huis” zelf is bijna vervallen, de eigenaars komen zelden meer omzien naar hun schoone bezitting, een paradijs voor natuurvrienden. Daar groeien Anemonen, Lelietjes der dalen, Salomonszegels en Koningsvarens en dartelen tusschen de boomen de vlugge eekhoorns.

Vandaag, 15 April, den eersten echten Lentedag, zijn we naar het landgoed geweest, omdat we hoorden, dat er een paar Raven nestelden. De hei, waardoorheen onze weg liep, lag nog kaal en verlaten, als in den winter; 's zomers wemelt het hier van Driehoornkevers;¹⁾ dan zijn de kleine gele zandhoopjes haast niet te tellen. Nu waren het alleen enkele wilgen, aan een smal watertje, die wat leven toonden.

Na een uurtje waren we vlak bij de „Borg”. Rechts dicht bij 'n sloot, onder een oude beukenheg, schitterden vele gele bloempjes, die we van ver eerst voor Speenkruid hielden, maar tot onze verrassing bleken te zijn de Gele Anemoon (*A. ranunculoides* L.). Exemplaren met meer dan één bloem zagen we niet.

Links van onzen weg staat een boerenhuis. Daar woont iemand, die zich erg interesseert voor de Raven, en die ze elk jaar — want ze schijnen hier al jaren te nestelen — in al hun doen en laten volgt.

Toen we 't pad naar zijn huis insloegen, klonk vanuit een schuur de stem: „Als je de baas mot hebben, hier is 't ie”. We gingen naar den „baas” toe, en direct raadde hij het doel onzer komst: „De Raven? Ja, ze zijn er nog”.

En al gauw was hij aan 't vertellen van „zijn vogels”, hoe hij ze elken winter voerde, met varkenskost en vleeschafval, en hoe hij, als hij 't nest wist, de boom in 't prikkeldraad zette. Of ze gemakkelijk te kennen waren tusschen al de roeken, vroegen we. Nu, dat was zoo gemakkelijk niet. „Ze zijn wat grooter, maar dat zie je haast niet want enkele roeken zijn bijna even groot; de kop en de snavel? ja, dat zie je ook zoo niet in de vlucht. Verleden jaar kwam hier een student, man van 't vak. 'k Zeg tegen hem: In geen 24 uur vind je ze. Hij dacht, dat ie 't wel kon. 't Was zoo 's morgens 10 uur. 's Middags om 4 uūr kwam ie me halen. Toen hadden we ze gauw. Maar ga jullie nu zelf ook eens kijken. Ik kom straks wel; ik kan nu nog niet, want er staat 'n koe op kalven. Jullie neemt dezen weg, tot bij die boerderij, en dan rechts af, achter den wal langs, in Zuidwestelijke richting, dan kom je bij 'n paar hooge dennen, in prikkeldraad. Daar hebben ze verleden jaar hun nest gehad; en 'k geloof, dat ze er nu weer zitten. Je kunt ze kennen aan 't geluid, ze krassen, korter en krachtiger dan 't geschreeuw der roeken. Ook zie je 't aan de vlucht; die is kalmer, majestieuzer, terwijl de punten der vleugels omkrullen. Adieu”.

We gingen en hadden spoedig de beide boomen gevonden. 't Was hier een rustig plekje. Slechts enkele kraaien verstoorden met hun geschreeuw de stilte. Verderop zaten en vlogen ze bij duizenden. Daar telden we, boom aan boom, in elke kruin tien, twaalf nesten. Eerst stonden we, toen zaten we op den zachten mosgrond, betuurden elken vogel, die overvloog. Na 'n half uur kwam onze gids. „Niks gezien?” Hij ging naast ons zitten, tuurde en keek,

*) 16 April zag ik de Driehoorns weer aan 't werk.

maar zag ze niet. „Kom! laten we 't bosch maar eens door gaan". We gingen, en 'k wil er direct bij zeggen, dat we de Raven dezen dag niet te zien kregen, maar we hoorden een massa bijzonderheden. Ik geef 't woord verder aan onzen begeleider.

„Elk jaar broedt hier in 't bosch 't zelfde paar. De roeken, die vlak in de buurt hun nesten hebben, verlaten die, om elders hun woning te bouwen. Méér dan één paar Raven hebben we hier ook nooit, want het schijnt, dat ze op ongeveer zes kilometer afstand geen tweede paar dulden. 't Wijfje is al oud. Elf jaar geleden heeft 'n boer haar door den eenen poot geschoten, en dat is bij 't vliegen nog altijd te zien. 't Schijnt vergroeid te zijn. 't Mannetje is toen doodgeschoten, maar ze heeft blijkbaar een nieuwen echtgenoot gevonden.

Verleden jaar broedden ze in een van die beide dennen, die jullie gezien hebt. Er zijn toen drie jongen uitgevlogen. Voor twee jaren zaten ze hier (we waren bij een beuk gekomen, ook in 't prikkeldraad). Er zaten twee jongen in en 'k heb er een nacht bijgemaakt en de veldwachter later nog twee malen, want anders waren ze er vast uitgehaald. Daarvóór zaten ze ginds. Op een dag kreeg ik een telegram, dat in Emmen drie jonge Raven te koop waren aangeboden, en of ik ze ook miste. En waarachtig, mijn raven waren weg. De man, wien ze aangeboden waren, bracht ze terug. Een heeft ie gehouden, de andere twee zette ik in 't nest, en de ouden zijn terstond weer begonnen ze te voeren.

Maar ja, 't nest, daar loeren ze op. Waarschijnlijk uit pure baldadigheid, omdat ze merken, dat stadslui en zoo er zich mee bemoeien. Ik krijg wel eens bezoek van leden der Ned. vereeniging tot bescherming van vogels en correspondeer er ook wel mee. Elk jaar moet ik weer oppassen, dat ze me niet ontkomen. En scha doen ze toch eigenlijk niet. Slechts een keer heb ik gehoord, dat ze een kuiken gestolen hebben. Dat is alles, doch dat doen eksters en gaaien ook.

Alleen als de jongen uitvliegen, schijnen ze wel eens wat uit te halen, maar daar hebben ze hier toch geen last van, want dan vliegen ze uren ver weg om voedsel. Ik geloof, dat ze graag visch lusten.

Ik ben de eenige hier, die zich er mee bemoeit, en nu ga ik hier vandaan, omdat de pacht me te hoog wordt. Wat zal er dan van de beesten worden? Want hoe gaat het? ¹⁾ Vroeger was op 't landgoed ook een groote reigerkolonie. Verleden jaar broedden hier nog drie paartjes."

Zoo pratend waren we gekomen bij de tramhalte, we namen afscheid van onze vriendelijke gids en 5 minuten later zaten we in 't trammetje, dat ons tegen etenstijd weer thuis bracht.

Sleen.

A. G. DE BOER.

1) Want hoe gaat het? Nader vernemen we, dat het nest waarschijnlijk vernield is; en om geen argwaan te wekken bij den beschermer, weggestopt is tusschen 't struikgewas. En hoe moet het, als hij verhuizen gaat? Wie helpt een middel vinden, om de buitengewoon zeldzame vogels te beschermen? Ik zal trachten op de hoogte te blijven van 't wel en wee der beide Raven, en ben gaarne bereid met belangstellenden in correspondentie te treden. (Adres: Bierkade 177, Blokzijl).